No. 1514 Zaterdag 4 Januari 1912. 30ste Jaargang.

AMIGOE DI CURAÇAO

WEEKBLAD VOOR DE CURAÇAOSCHE EILANDEN

Dit Blad verschijnt elken Zaterdag. Abonnementsprijs voor Curaçao, Bonaire, Aruba en de Bovenwindsche eilanden per drie maanden fl. 2.— met vooruitbetaling.

BUREAU VAN DIT BLAD
Waterkant No 4, Overzijde.
DRUKKER: B. L. BOGAERS.

Voor het Buitenland per jaar fl. 10.—
Afzonderlijke nummers fl. 0.15.
Prijs der Advertentiën van 1—7 regels f. 0.50; voor elken regel meer 7½ cts.

Curaçao verkoopen?

Onze aandacht wordt gevestigd op een tweetal ingezonden stukken in „De Nieuwe Courant" van 11 en 14 November van de hand van den heer F. Teding van Berkhout Jr. te Haarlem, getiteld „Vlootplannen en onze Koloniën". De heer T. v. B. wenscht een krachtige vloot „om ons het rustige bezit te verzekeren van de miliarden, die Oost-Indië voor ons waard is, en om Harer Majesteits Oostersche onderdanen de vruchten te doen plukken van den beschavingsarbeid der laatste tientallen van jaren."

Eenige millioenen om milliarden te behouden! Het is spiering uitwerpen om kabeljauw te vangen.

Zoekende naar de benoodigde spiering krijgt de heer T. v. B. den volgenden lumineuzen inval:

„Wij bezitten n.l. ook koloniën in West-Indië, die ons schatten gelds gekost hebben en nog kosten, en wellicht nog méér beteekenende schatten aan vergeefschen arbeid. Wij hebben er erkend bekwame mannen heengezonden en het heeft niets gebaat. Bodem, klimaat, bevolking, alles werkt samen om de beste plannen te doen mislukken. Zoo is het met Suriname, zoo is ook met Curaçao, dat zelfs na de opening van het Panama-kanaal slechts van plaatselijk belang als doorvoerhaven zou blijven.

Is het nu werkelijk onvereenigbaar met onze „eer" als groote kleine-mogendheid om die landen die ons ook nog de tegenwoordigheid van één of meer van onze elders onontbeerlijke oorlogsschepen kosten, te verkoopen aan den meestbiedende onzer buren aldaar, zij het de Vereenigde Staten, Engeland, Frankrijk of wie dan ook die bezittingen uit strategische overwegingen of uit puren landhonger zou willen overnemen? Juist thans, nu wij aan den vooravond staan van grootsche vlootplannen voor Oost-Indië, is het oogenblik gekomen dat wij aan de andere volkeren kunnen toonen, dat de verkoop van West-Indië niet zou moeten worden opgevat als een teeken van zwakte, maar integendeel als een bewijs van den vasten wil van ons volk om al onze kracht, zoowel in economisch als in militair opzicht te concentreeren in die Koloniën, die voor ons van werkelijke waarde zijn, en waar een grootsche stichting van Westersche beschaving op haar voltooiing door onze handen wacht.

Aan u staatslieden, volksvertegenwoordigers, militairen, diplomaten, om de plannen uit te werken, die kunnen leiden tot een verwezenlijking van deze gedachte: — betaalt de schepping van onze vloot in Oost-Indië met den verkoop van het waardelooze West-Indië."

De redaktie van „De Nieuwe Courant" teekent hierbij aan:

„De Indische vlootquaestie is nog in handen van de staatscommissie voor de Indische defensie en het is dus eenigszins voorbarig in dezen reeds van plannen van minister Colijn te spreken.

Wat des inzenders denkbeeld betreft, wij vinden geen reden om daaraan publicatie te onthouden, maar wij willen er toch aanstonds aan toevoegen, dat het geenszins onze instemming heeft. Redenen van historischen en nationalen aard nog daargelaten, is een ten verkoop aanbieden van een stuk koloniaal bezit uit internationaal-politiek oogpunt altijd bedenkelijk. Bovendien wie kan zeggen, dat het met onze West eigenlijk hopeloos gesteld is? Hebben wij reden om over den afstand van de Afrikaansche Goudkust (Elmina) in 1872 aan Engeland achteraf bijzonder voldaan te zijn?"

Maar de heer T. v. B. laat zijn spiering niet los. In zijn tweede artikel blijft hij er bij „dat Nederland moet trachten een gebied als de West, waarvan de waarde door ieder (onpartijdig) handelsman als nul beschouwd, door elk ander betwijfeld moet worden, als een nooddeloos blok aan het been van de hand te doen, al ware het zonder eenige financiëele vergoeding."

En dan vervolgt hij: „Ik stel mij bijv. in ruil tegen afstand van de West voor een verbond met de Vereenigde Staten tot handhaving van den status quo in den Maleischen Archipel (waartoe natuurlijk een sterke vloot aan onze zijde een eerste vereischte zou blijven).

U zult mijn verzekering willen aannemen, dat ik gevoel voor de historische en nationale redenen, waarvan u gewaagt, en dat ik ten volle overtuigd ben van de moeilijkheden, die op diplomatiek gebied te overwinnen zouden zijn. Ook onze verplichtingen tegenover de Nederlandsche onderdanen in de West, al is hun aantal klein, en al zijn er slechts weinigen van ons eigen onvermengd ras „tel ik niet licht. Maar al die bezwaren wegen niet op tegen het ontzaglijke belang voor ons volk, om Oost-Indië te behouden. Ik vraag u, zouden een schitterende historie en sterk nationaliteitsgevoel niet een zeer schrale troost zijn, indien wij Oost-Indië verloren, en daarmee ons volk voorgoed een kleine, zeer kleine mogendheid werd? Wat het zwaarste is moet het zwaarste wegen!"

Wij willen aan de Surinaamsche en Curaçaosche bladen het genoegen niet ontnemen met den heer T. v. B. in debat te treden en bepalen ons daarom tot enkele opmerkingen. Suriname heeft geen strategische waarde, noch voor de Vereenigde Staten, nóch voor Engeland, nóch voor Frankrijk. Is de kolonie zulk een waardeloos bezit als de heer T. v. B. meent, zouden dan de Vereenigde Staten in ruil tegen afstand daarvan te vinden zijn voor een verbond tot handhaving van den status quo in den Maleischen Archipel? Nederland kan — om een niet-parlementaire term te gebruiken — bij de Vereenigde Staten een potje breken. Zou een verbond als de heer T. v. B. bedoelt niet te sluiten zijn zonder den afstand van onze koloniën? Zien de Amerikanen in zulk een verbond geen heil, dan zullen zij tot het sluiten daarvan niet overgaan om de spiering, die de heer T. v. B. hun voorhoudt.

Onze koloniën in de West „verkoopen aan den meest biedende!" Nadat men zelf zegt, dat ze niets waard zijn, zal de verkoopprijs wel niet zeer hoog kunnen zijn. Het zal dus wel een illusie blijven voor den prijs, die men bedingen zal, veel moderne oorlogschepen te bouwen; en tegen den tijd, dat de verkochte koloniën misschien beginnen op te leven, kan men de schepen voor oud-roest verkoopen. Een mooie zaak!

In 1814 behielden de Engelschen de koloniën, die het tegenwoordige Britsch Guiana uitmaken en gaven Suriname terug. Men zie over de motieven het artikel van Dr. Colenbrander in De Gids van 1 Maart 1911. Demerary was toen alles behalve een bloeiende kolonie, maar het diensjaar 1911—1912 sluit met een overschot van ruim 23000 dollars.

In ons nummer van 7 November haalden wij de meening van een Amerikaanschen professor aan die de Spanjaarden en Portugeezen betere „explorers", de Engelschen betere „colonizers", maar de Hollanders de „traders par excellence of the seventeenth century" noemde. Het voorstel van den heer T. v. B. zou door een knap koopman zeker niet gedaan zijn. Die 17de eeuwers waren betere „traders".

De redaktie van „De Nieuwe Cour." sprak in haar noot onder het stuk des heeren T. v. B. van den „afstand" van de Goudkust. In een juist verschenen boek van Emile Baillaud „La Politique indigène de l'Angleterre en Afrique Occidentale" vinden wij op blz. 90 de mededeeling, dat de Hollanders al hunne vestigingen aan Engelschen afstonden „contre le payement d'une somme de 3.790 livres 1 schilling et 9 pence ½". Of de Franschman ook geglimlacht zal hebben bij de vermelding van die „9 pence ½". Een bladzijde vroeger lazen wij de voor ons weinig vleiende opmerking, dat hunne inboorlingen-politiek het voor de Engelschen noodzakelijk maakte „de se débarrasser des Hollandais, dont les établissements étaient inextricablement enchevêtrés avec ceux des Anglais et qui étaient restés leurs seuls concurrents."

Behalve Curaçao, dat de Venezuelanen misschien gaarne zouden hebben, zitten onze koloniën in de West den naburen niet in den weg, zoodat hier van een verlangen „de se débarrasser des Hollandais" wel geen sprake is.

Ten slotte willen wij den heer T. v. B. verwijzen naar de aanhalingen in ons vorig nummer, waaruit hem blijken zal, wat Suriname voor Nederland geweest is.

Koloniaal Weekblad.

NOOT VAN DE REDAKTIE.

Wij voelen geen enkele bekoring, om aan de uitnoodiging van *De Nieuwe Courant* gevolg te geven, met den Heer T. v B. in debat te treden. En waartoe zou het dienen?

Van tijd tot tijd worden zulke voorstellen als proefballeties opgelaten, en nooit ging de Regeering er op in. Nooit hebben wij gehoord, dat de bewoners van de West-Indische bezittingen hun verlangen te kennen hebben gegeven zich onder een andere vlag te scharen. Zij zijn en blijven Nederlandsche onderdanen met hart en ziel. „Corsouw en Neerland zijn één", zegt ons volkslied.

Bovendien met stellige zekerheid is nog uit niets gebleken, dat deze koloniën een waardeloos bezit zijn. Suriname maakt een crisis door. Voorzeker. Maar wanneer Demerare, dat, wat klimaat, ligging en geologische gesteldheid enz., aangaat, zoo weinig van Suriname verschilt, zich nu heeft kunnen opwerken, tot een kolonie, die een jaarlijksch overschot van 23.000 dls. oplevert, dan mogen we voor Suriname nog niet den moed verliezen. — Wat Curaçao betreft, kunnen wij zeggen, dat eerst sedert ongeveer tien jaren *ernstige* pogingen zijn aangewend, om onzen economischen toestand te verbeteren. Sommige pogingen zijn mislukt. Reeds te voren droegen die pogingen de kiemen van mislukking in zich.

Doch geen pessimist zelfs twijfelt meer, of wij *nu* niet op den goeden weg zijn. Met elk jaar breidt zich onze handel en scheepvaart aanmerkelijk uit. En zonder zich aan overdreven verwachtingen omtrent den loop der dingen na de opening van het Panama-kanaal schuldig te maken, ziet iedereen, dat reeds nu onze scheepvaart en handel zich nog grootscher en sneller zou ontwikkelen, wanneer de trage gang der werkzaamheden aan de verbetering van onzen havenmond dezen voortgang niet geweldadig tegenhield. Ook de welvaart onder het volk neemt toe: jaarlijks komt er méér geld in de kolonie, nu ook de hoeden-industrie, de volksindustrie bij uitnemendheid, met reuzenschreden vooruitgaat.

Het is onze vaste overtuiging, dat de Heer F. v. B. den gunstigen tijd voor zijn voorstel al bijzonder slecht gekozen heeft.

De Techniek in 't Turksch leger.

De medewerker in Constantinopel van de Berlijnsche *Lokal-Anzeiger* schreef daarover de volgende interessante beschouwingen aan zijn blad.

Daar zijn overal lieden, die zich altijd de nieuwste uitvindingen op technisch gebied, zooals b.v. schrijfmachines, auto's enz. aanschaffen en naderhand veel teleurstelling beleven, omdat zij het gecompliceerde mecanisme niet meester kunnen worden. Nog veel erger is 't, wanneer men zich zaken aanschaft, waarvan men niet eens weet waarvoor ze dienen moeten. En toch zóó was het geval met een menigte technische hulpmiddelen in het Turksche leger. De Turken geloofden nu eenmaal, dat ze door het aankoopen van vliegmachines, marconi-toestellen, mitrailleuses e.d. reeds voldoende op alle gebeurlijkheden waren voorbereid.

Doch zij dachten er in 't geheel niet aan, dat een technisch goed

LIEFDE EN LIJDEN.

(Historische Roman.)

I.

Toen door den dood van Olivier Cromwell een einde was gekomen aan diens heerschzuchtig bestuur en zijn eindelooze kuiperijen, volgde zijn zoon, Richard Cromwell, hem op als Bestuurder der toenmaals bestaande Engelsche Republiek. Deze, zacht en vreesachtig van karakter, vormde een scherpe tegenstelling met zijn wreeden, zelfzuchtigen vader. Geen wonder dan ook, dat de zoon er tegen opzag, de plaats van zijn vader in te moeten nemen. Hij kende maar al te goed den toestand van het land en deinsde terug voor de groote verantwoordelijkheid, die hij op zich nam; hij voorzag de vreeselijke gevolgen eener niet te voorkomen revolutie, als het Huis der Stuarts zijne rechten op den Engelschen troon nog eens mocht zien te herwinnen!

Men noemde in gesloten kringen zelfs reeds den naam van iemand, die om zijne gezindheid aan het onttroonde koningshuis het land als banneling had verlaten en gaarne bereid was, zich aan het hoofd van een leger te stellen, om den moord van Karel I te wreken en den naam der Stuarts wederom in eere te herstellen.

Bij deze tijdsomstandigheden zat eens, op een mooien zomeravond van het jaar 1659, de Graaf van Ellislaw, een man van ongeveer zestig jaren, met zijne zes en twintig jarige dochter Anna te praten over de wantoestanden, die in het Engelsche Rijk bestonden.

Men kon het hem aanzien, hij was vóór zijn tijd vergrijsd; de gebeurtenissen der laatste jaren hadden zijne toch reeds geschokte gezondheid geen goed gedaan; maar zijn hart was nog jong! Hij, een man van eer en plicht, kon niet zien, hoe het recht der Stuarts met voeten werd getreden! Hoe gaarne had hij zich, in weerwil van zijn hoogen ouderdom, opnieuw met het zwaard omgord, om te gaan strijden voor de rechten van het onttroonde koningshuis, als de gelegenheid hiervoor zich maar mocht aanbieden. In warme, begeesterende woorden had hij dien avond zijne dochter toegesproken en haar uitdrukkelijk gezegd, nooit de rechten te mogen erkennen van een wederrechtelijk indringer, van een koningsmoordenaar. Toen was hij, met het gezicht naar de zee gekeerd, in diep gepeins verzonken; zijn hart bloedde, nu hij in de verre toekomst nergens een middel zag, om de krenkers der koninklijke eer het hoofd te bieden.

Opeens ontwaakt hij uit zijne mijmeringen; hij staat op en zegt op droeven toon tot zijne dochter:

„Kom, Anna, laten we opwandelen naar huis; de zon is bijna achter Earncliff verdwenen; de wind steekt op uit 't Westen; ik denk dat we storm krijgen."

„Och, vader antwoordt het meisje, was er dan maar geen enkele visschersboot in zee!"

„Ja, kind, zoo klinkt 't weemoedig terug, God beware hen allen!"

Na een wandeling van een klein half uurtje door de frissche avondlucht, komen vader en dochter aan een lichte helling, die opgaat naar het slot Ellislaw. De dochter neemt haar vader in den arm en beiden begeven zich naar boven. De Graaf klopt met zijn stok met zilveren knop tegen de zware slotdeur; deze wordt geopend en vader en dochter treden het majestueuze gebouw binnen.

De Graaf van Ellislaw was ongeveer één jaar getrouwd, toen zijne vrouw hem een dochter schonk, maar ten koste van haar eigen leven! Dit verlies viel hem zwaar, zeer zwaar! Hij had zich nu sedert eenige jaren op het slot zijner voorvaderen teruggetrokken uit het politieke leven en zou zich niet meer wagen in den strijd, dan wanneer het was te doen, om de eer der kroon te redden. Hier leefde hij nu met een aantal bedienden en zijn eenige dochter, in alles het volkomen evenbeeld zijner te vroeg ontslapene echtgenoote. Zijne Anna was nu zijn troost en zijn glorie en deze deed op hare beurt alles, om haar vader het leven zoo aangenaam mogelijk te maken.

Nauwelijks hadden vader en dochter het zich op dien zomer-avond in de middeleeuwsche huiskamer zoo gezellig mogelijk gemaakt, toen de storm losbrak. De wind huilde in den grooten schoorsteen en zweepte de golven der nabijzijnde zee hoog op; bliksemschichten doorkliefden de lucht, de donder rolde onheilspellend door de bergen, terwijl de regen bij stroomen neerviel. Grijsaard en dochter zwijgen; Anna bidt voor de arme visschers, die zich in dit noodweer op zee bevinden, om voor zich en voor vrouw en kinderen een karig stuk brood te verdienen.

Daar wordt plotseling herhaalde malen met geweld tegen de buitenpoort van het kasteel gebonsd; Anna houdt op met bidden en gaat naast haar vader zitten.

„Vader, zoo vraagt ze angstig, wat zou dat wezen?"

„Wees niet bang, mijn kind, zoo klinkt het geruststellend; het is het beuken van de wind tegen de buitenpoort, denk ik; God zal ons wel bewaren! En hij sluit zijne dochter, die zich dicht tegen hem had aangedrongen, in zijne armen.

„Hoort ge 't, vader; dat is niet het gevolg van den wind! Zou 't misschien iemand wezen, die verdwaald is? En zij bij zoo'n noodweer?"

„Ja, dat kan wel. John en Tom, zoo roept hij zijn bedienden toe, gaat eens zien, wat er te doen is!"

Opnieuw wordt er tegen de poort geslagen, maar nu veel harder, zoodat Anna zich dichter tegen haar vader aandringt.

„Wie is daar, roepen beide bedienden tegelijk, die zich inmiddels naar den hoofdingang van het kasteel hadden begeven.

Een krijgsman met twee knechten, zoo klinkt het terug, die een schuilplaats komen vragen!"

Men doet open en een jonge man treedt binnen van ongeveer vijf-en-dertig jaren. Ondertusschen is ook de Graaf zelf gekomen en heet den onverwachten gast van harte welkom. Hij geeft last voor de knechten en de paarden te zorgen, wijst den nieuw aangekomene een kamer aan, waar hij zich kan verkleeden en noodigt hem uit, daarna bij hem aan tafel te komen aanzitten. De reiziger biedt zijne verontschuldiging aan, maar meent deze vriendelijke uitnoodiging niet af te mogen slaan. Hij begeeft zich naar de hem aangewezen kamer en komt na eenigen

onderlegd personeel om die toestellen te bedienen, de noodzakelijke voorwaarde is om nut van die mooie dingen te trekken. Ook de duurste auto heeft geen waarde, wanneer niemand hem besturen kan.

Van de veelbelovende vliegmachines, waarvan sommige optimisten ter goeder trouw meenden, dat zij spoedig de cavallerie zouden overbodig maken, heeft er op dit oorlogsveld nog geen enkele gevlogen. Twee er van werden er in Kirk-Kilisse met opzet verbrand, opdat ze den vijand niet in handen zouden vallen. Eigenlijk was dát zelfs nog een onnoodige maatregel, daar ze reeds door het roesten van alle metaaldeelen geheel en al onbruikbaar waren geworden. Twee Fransche vliegtoestellen staan er nog altijd ongebruikt in Constantinopel. Dat is alles, wat er van hun optreden is bekend geworden.

Wat de Turksche Marconi-toestellen betreft, denk ik onwillekeurig aan de „*Martin Luther*." Zoo heette namelijk in den mond van de Duitsche strijders in Zuid-West-Afrika een vracht-automobiel, die misschien tot nu toe nog in het sand nabij Swakopmund begraven ligt. Hij bleef op een goeden keer hulpeloos steken en zeide halstarrig, gelijk Luther: „*Hier sta ik, ik kan niet anders,*" enz. Ook de wagens met televonken-apparaten, prachtstukken van Duitsch fabrikaat, waren tot voor weinige weken geleden het sieraad van het Turksche hoofdkwartier en moesten voortdurend de verbinding met alle legercorpsen in stand houden. Zij werden ook opgesteld, de antennen gespannen, en het eerste telegram tikte hoorbaar de lucht in. Geheel tevergeefs! Wel duizendmaal werd dat telegram opnieuw geseind, maar men ontving geen enkel teeken van antwoord terug. Ten slotte bleek, dat de golvingen van sein- en ontvang-toestellen niet te voren geregeld en het personeel van het ontvangststation niet op de hoogte was van de werking van het apparaat. Om verdere onheilen te voorkomen besloten de zware wagens, waarvoor de losse zandwegen in Turkije in het geheel niet berekend waren, op den terugweg te blijven vaststeken, en zoo staan ze daar misschien nog, hun lange armen medelijdend in de lucht reikend, wanneer de Bulgaren se intusschen niet ingerekend hebben. Onderwijl is nu in het tegenwoordig hoofdkwartier te Hadenköl een nieuw apparaat aangekomen. Als ze er nu maar naar luisteren willen. Want spreken alléén verveelt toch op den duur.

Ook van de praktische toestellen om het geschut te richten, hebben de Turken zelfs niet getracht nut te trekken, maar volgens de ouderwetsche gewoonte hebben zij onbeschut hun stellingen ingenomen. Anders hadden ze zeker nog minder doel getroffen dan reeds het geval is geweest. Van meerdere zijden hoorde ik overigens de opmerking die de ondervinding, in den veldtocht in Mandschurije opgedaan, bevestigt, dat de uitwerking der artillerie hoofdzakelijk een moreele geweest is. In ieder geval is het den Bulgaren gelukt, door voortdurende batterij-salvo's, die op een bijzonder zichtbare stelling der loopgraven gericht waren, twee keer een paniek te weeg te brengen en daarmede den Turken tot den aftocht te dwingen.

En dan de geweren! Men zou zoo meenen, dat het mauser-repeteer geweer volstrekt geen gecompliceerde machine is, en toch zijn bij het laden tal van storingen voorgekomen, die de soldaten uren lang beletten om dóór te schieten. Ook het stellen op vizier heeft moeielijkheden opgeleverd, waarvan men geen flauw vermoeden had. Men stelle zich eens voor, hoe een recruut in Duitschland er voor staat, wanneer men hem voor het eerst een geweer in de hand geeft, en toch deze Koerden, Lasen, Tartaren en Tscherkezen zijn nog veel minder technisch ontwikkeld. „Maar de reservisten dan," zoo zal men vragen. Och, dezen heb ben bijna allen onder Abdul Hamid gediend, die echter uit angst voor zijn eigen leven de soldaten nooit met scherpe patronen liet schieten.

Daar bovendien heel jonge lui bij het leger ingelijfd werden, zoo staat het vast, dat zeker 50 % van het leger dat nu te velde staat vóór het begin van den oorlog nog nooit een schot gelost had. Hoe zou men dan ook goede resultaten kunnen hebben!

Iemand die misschien wat dieper over de zaken heeft nagedacht, zal zich bij het beschouwen van de oorlogskaart hebben afgevraagd, waarom het hoofdkwartier zich steeds bij den uitersten linkervleugel en vèr weg van de troepen bevond, in plaats van dichter bij en achter de middenvleugel te staan.

Ook hier draagt de techniek alweer schuld. De heeren van den generalen staf wilden maar niet scheiden van hun gemakkelijken salonwagen, die op den spoorweg stond en hielden het van méér belang met Constantinopel en Adrianopel in verbinding te blijven dan met de troepen.

Dientengevolge moesten zij alle berichten en bevelen over een afstand van meer dan 30 Kilometer vèr door expresse ruiters laten boodschappen, want ook de telegraaf te velde ontbrak zelfs. Niemand zal het dus verwonderen, dat de gebeurtenissen bij den strijd veel sneller achter elkander volgden dan de verschillende bevelen. Het was geheel buiten verwachting, dat de telegraphische verbinding langs den spoorweg van het hoofdkwartier met Adrianopel nog niet verbroken was, niettegenstaande een groot deel van den spoorweg zich reeds in de macht der Bulgaren bevond. Het scheen geheel aan hun opmerkzaamheid ontgaan te zijn.

Dat achter het front het technisch bedrijf niet in actie was, daarin schuilt een der hoofdoorzaken van de nederlagen van het Turksche leger.

Werkzaamheid van het Groepsbestuur inzake den nood in de Kolonie.

Het bestuur der Groep Nederl. Antillen heeft vergaderd 22 Aug., 2 Sept., 18 Sept., 25 Sept. en 7 Oct ten kantore van den voorzitter. Deze bijeenkomsten waren het onmiddellijk gevolg van den treurigen toestand, waarin de bevolking der Benedenwindsche eilanden verkeert, tengevolge van het aanhouden der droogte, en naar aanleiding van den geldelijken steun die van het moederland inkwam. Op de vergadering van 22 Aug. werd besproken een ingekomen brief van Prof. Boeke, vertegenwoordiger der Groep in het Hoofdbestuur, met mededeeling dat O. en W. en A. N. V. in Nederland gelden hebben ingezameld voor de noodlijdenden in de kolonie en dat H. M. de Koningin den heer Boeke persoonlijk verzekerde van Hare groote belangstelling voor en Haar deernis met den nood, die in de kolonie heerschte.

H. M. gaf f 500.— (behalve de f 1000.— die H. M. reeds zond), Z. K. H. Prins Hendrik teekende voor f 200.—. In het geheel werd reeds f 1200.— ingezameld. Deze welkome bijdrage tot leniging der armoede werd dankbaar aanvaard.

Behoudens goedkeuring van den Gouverneur, die geraadpleegd zal worden, werd besloten het geld als volgt te verdeelen:

Voor Bonaire..... ....f 500.—
„ Aruba ...., 400,—
„ ... strict
Curaçao ...., 300.—

De ui... schieden op Aruba e... het bestuur der Afde... met de gezaghebb... elijkheid en op Cura... trictmeester in overl... lijkheid.

2 Sept... las een bericht v... r voor, dat van den ... oloniën een telegram ... m f 2400.— ter besc... en van de Groep N... ehoeve van de noodlijdende bevolking op de Benedenwindsche eilanden, geld door de Vereeniging Oost en West en het Algem. Ned. Verbond in Nederland ontvangen.

Aangenomen werd, dat in het bedrag van 2400 gulden de f 1200.— van de Koninklijke familie begrepen zijn.

Tevens deed de voorzitter mededeeling van een gift van f 1000.— van de K. W. I. M. en van f 500.— van de Curaçaosche Handelmaatschappij, zoodat een bedrag van f 2700. — voorhanden is.

Hiervan werd bestemd:

Voor Bonaire...........................f 700.—
„ Aruba ...., 700.—
„ het 2de en 3de district
Curaçao.......................,, 300.—
„ het 4de en 5de district
Curaçao...................,, 300.—

en als reserve f 700.— in kas te houden voor nadere uitdeeling.

18 Sept. Ingekomen was een schrijven van den Gouverneur d.d. 14 Sept. met kennisgeving, dat voor de noodlijdende bevolking nog is ingekomen een bedrag van f 7000.—

Dat bedrag werd verdeeld als volgt:

Voor Bonaire...................... f 2000.—
„ Aruba........................ ,, 2000.—
„ het 2de en 3de di... tr... ,,1000.—
„ h... C... ,,1000.—
„ h... r... ,, 450.—

25 Sept... omen stukken was ... goedkeuring van ... ening Aruba, om de uitgetrokken gelden in de eerste plaats te bestemmen voor hulpbehoevende zieken en de rest van het geld door werkverschaffing aan werken ten algemeene nutte te besteden.

Dit voorstel werd zeer toegejuicht; doch met de opmerking dat het geld besteed moet worden voor arbeidsloon. dus niet voor materialen of anderszins.

7 Oct. Op deze bestuursvergadering waren alle leden tegenwoordig en verwelkomde de voorzitter de heeren Zeppenveldt en van den Brink, die voor het eerst ter vergadering verschijnen; eerstgenoemde na gedurende eenigen tijd ziek te zijn geweest, laatstgenoemde na terugkomst van een reis naar het moederland.

Ingekomen was een schrijven van den Gouverneur d.d. 4 Oct., dat derom een groot bedrag, nu f 14000. ter beschikking van de Groep Ned. Antillen was gesteld ter leniging van den nood, welk geld, evenals het vorige, telegrafisch door Z.Exc. de Minister van Koloniën is overgemaakt.

Het voorstel Aruba om door werkverschaffing, tot de uitdeeling der gelden te komen werd door het bestuur overgenomen en de Afdeeling Bonaire en de districtmeesters op Curaçao aangeschreven, dit voorbeeld te volgen.

Door den onder-voorzitter werd voorgesteld, het bestuur der Afdeelingen en de districtmeesters op dit eiland te vragen, welke werken van blijvenden aard kunnen worden uitgevoerd, om in werkverschaffing te voorzien en in de toekomst watergebrek zooveel mogelijk te voorkomen en waar 't graven van putten in bevolkingscentra nuttig werken zou.

Besproken werd het bouwen van een regenbak op Bonaire met uit slaand dak en vergaarbakken in den grond.

De secretaris gaf in overweging, na het intreden van den regen, de arme menschen van klein vee te voorzien.

Alsnu werden voorgelezen:

1. Het verslag van den secretaris-penningmeester van de Afdeeling Bonaire omtrent den toestand op dat eiland;

2. Idem van den districtmeester van 't 2de en 3de district op Curaçao;

3. Idem van den districtmeester van 't 4de en 5de district op Curaçao.

Van Aruba was het verslag nog niet ingekomen.

Verder werd besloten met de verdeeling van gelden door te gaan als volgt: Elke 14 dagen aan de Afdeeling Bonaire f 1000.—, Aruba f 1000.—, 2de en 3de district Curaçao f 500.—, 4de en 5de district f 500.— en aan huiszittende armen op Curaçao f 630.

„Neerlandia."

OEVERVERBINDING.

In het tijdschrift „*Op de Hoogte*" vonden wij onlangs een artikel over *Zweefbruggen* of *Pont transbordeur*, een nieuw middel om twee oevers met elkander te verbinden, zoodat de passage zoowel onderdoor als bovenover ongestoord kan plaats vinden. Het artikel is van de hand van den Rotterdamschen ingenieur Wouter Cool, die van dergelijke bruggen een speciale studie gemaakt heeft:

Aan beide oevers van de rivier waarover een overtochtsmiddel noodig is, richt men een toren op van ijzer of van steen, die op een belangrijke hoogte boven den waterspiegel worden verbonden door een brug, zoo hoog desnoods, dat groote schepen met staande mast en schoorsteenen kunnen passeeren bij maximum waterstand. Deze brug dient dan als loopbaan voor een rolwagen, waaraan met vertikale en schuine kabels een paar meter boven het water een platform hangt van de grootte van een flinke pont. Trekt men nu den rolwagen aan een kabel van de eene zijde naar de andere, dan beweegt het platform zich mee, totdat het tegen den anderen oever aankomt.

Om te zorgen, dat nu ook het platform de scheepvaart op de rivier niet hindert, is de beweging zoo geconstrueerd, dat men elk oogenblik kan stoppen en 't platform daarna weer in beweging kan brengen.

Verschillende dezer zweefbruggen met spanningen, varieerend tusschen 110 en 200 M., zijn gebouwd, sedert bij Bilbao de eerste van deze constructie in 1887 in werking werd gesteld; nieuwe zijn er ontworpen tot spanningen van 470 M. De hoogste der reeds gebouwde bruggen ligt 54 M. boven het water, de oevertorens zijn daar 85 M. hoog. De afmetingen der platforms zijn bij een maximum eigen gewicht van 52000 K.G. op proef belast tot 150.000 K.G. toe, en ongeveer 120 vierk. M. groot, zoodat in het midden een ruimte is voor wagens en aan de zijden overdekte trottoirs voor voetgangers.

In Marseille werden er in December 1905 niet minder dan 5000 personen per uur overgebracht met deze inrichting. In Rouaan vervoerde men in 27 maanden circa 4 millioen voetgangers en 100.000 wagens, men maakte gemiddeld 200 ritten per dag met een tijdsduur van 5 minuten heen en weer.

Werd eerst gevreesd, dat de menschen de zwevende beweging een onaangename zouden vinden, de uitkomst heeft het tegendeel bewezen en er wordt zelfs met voorkeur gebruik gemaakt van deze inrichtingen.

Weet men nu nog, dat de monteering kan geschieden zonder versperringen in de rivier of stellingen op het land, dat de beweegkracht om den wagen heen en weer te trekken — 't geen gebeurt door een kabel zonder einde, geslagen om een trommel met windwerk in een der torens opgesteld, — wordt geleverd door een motor of een stoommachine van ongeveer 35 P. K., dan blijkt daaruit wel, dat de zweegbrug het vraagstuk van een goed overtochtsmiddel nog op verschillende plaatsen zal oplossen. De kosten zijn ook niet abnormaal hoog; in Rouaan werd f 450.000 besteed, in Bizerte f 280.000; onderhoud en bediening eischen ongeveer tien mille per jaar bij druk verkeer.

Wat exploitatiekosten betreft, staan zij dus achter bij vaste bruggen, die in aanleg daarbij vrij wat duurder zijn, meer bezwaren opleveren bij de monteering, en vrij hoog moeten zijn om de scheepvaart niet te belemmeren, wat dure opritten noodig maakt of een beweeglijk gedeelte moeten hebben, wat de kosten nog verhoogt en oponthoud oplevert, ook voor de scheepvaart.

Wijziging der Onderwijs Verordening.

Eindverslag.

Door de ...

... den..., indien het ontwerp niet zoodanig werd gewijzigd, dat voor het bezit van een hoogeren rang dan den derden alleen subsidie wordt verleend voor onderwijzers, die hoofd zijn van scholen op de hoofdplaatsen van de verschillende eilanden der kolonie.

Werd het ontwerp niet in dien geest gewijzigd, merkten de leden aan het woord op, dan zouden, bij aanneming daarvan, de uitgaven binnen korten tijd zeer beduidend meer bedragen dan het door het bestuur opgegeven cijfer.

Eenige leden waren bereid een stap verder te gaan en ook subsidie toe te staan voor het bezit van een hoogeren rang dan de derden voor een der onderwijzers van bijstand, verbonden aan scholen met over 200 of meer leerlingen op gemelde hoofdplaatsen.

---

tijd terug, om in gezelschap van zijn edelen gastheer door een flink avondmaal zijne krachten te herstellen. Beiden, gastheer en gast, begeven zich aan tafel; alles ziet er keurig uit; de spijzen zijn smakelijk toebereid en de onverwachte gast doet de rijk voorziene tafel alle eer aan. Al zeer spoedig is men in druk gesprek, en men drinkt uit zilveren wijnbekers op elkanders gezondheid.

Als het gesprek eenige oogenblikken is gestaakt, vraagt de Graaf:

„Gij zijt krijgsman, Mylord?"

„Ja, is het antwoord; maar ook gij schijnt in het leger gediend te hebben, of vergis ik me?"

„Neen, gij vergist u niet; ik heb gestreden voor de goede zaak!"

„Toch niet onder Cromwell?"

„Ja, onder Cromwell!"

„Ook ik heb onder Cromwell gestreden, antwoordt de vreemdeling; ik heb dan wellicht de eer, met u de wapenen te hebben omgord voor eenzelfde doel?"

„Dat zou wel kunnen wezen, antwoordt de Graaf; ik streed onder en voor Cromwell, zoolang ik niet kon twijfelen aan zijn goede bedoelingen; maar na zijne verklaring, dat het de gelukkigste dag zijns levens was, toen hij het bloed van zijn koning, van Karel I, zag vloeien, toen meende ik niet langer onder zijne bevelen te mogen blijven; ik was nu overtuigd, dat Cromwell niets anders was dan een rechtsverkrachter. Deze en nog andere omstandigheden deden mij besluiten tot het neerleggen der wapenen; ik zal ze niet meer opnemen, dan om dit geschonden recht te wreken! Wanneer dit zijn zal, weet ik niet! Misschien wel nooit!"

„Gij zult echter moeten toegeven, hervat de gast, dat Karel niet ten onrechte is veroordeeld; hij was toch schuldig, zonder twijfel! De landswetten verboden hem toch, dat Engeland volgens de katholieke leer zou worden bestuurd; Karel daarentegen liet toe, dat katholieke Priesters in zijn land hunnen Godsdienst predikten; hij was er principieel niet tegen, ook aan katholieken staatsbetrekkingen te verleenen; hij schonk hun zelfs geldelijken steun bij het bouwen hunner kerken! Was dit niet lijnrecht in strijd met onze landswetten? Moest dit vergrijp alléén reeds niet zwaar worden gestraft, omdat het een koning was, die misdeed?

„Mylord, zoo antwoordde de Graaf, ik kan deze meening met u niet deelen! De gewetensvrijheid is niet strafbaar voor de wet! Iedereen is vrij, om een godsdienst te belijden, welke die godsdienst ook zij; deze vrijheid steunt op ons recht van vrij-onderzoek! Ik wil toegeven, dat Karel zijn tijd niet begreep, waarvan de gevol gen niet uit zullen blijven; ik vrees, dat Engeland zal worden geteisterd door de rampen eener revolutie en misschien al zeer spoedig!!

Maar heeft een volk eenmaal gebroken met Rome, dan is het door niets meer gebonden; dan is het geheel vrij, maar tot zijn eigen nadeel! Verwerpt men het gezag van Rome, dan verwerpt men daardoor tevens het gezag van God en is ieder ander gezag niet meer dan een groote inconsequentie!"

„Zeker, herneemt de jonge man, dit begreep ook Hendrik VIII zeer goed en daarom riep hij ook een nieuwe kerkelijke hierarchie in het leven en plaatste zichzelf aan het hoofd daarvan."

„Zonder twijfel, antwoordt de gastheer, dit was zeer goed gezien van hem; maar met dat alles erkende hij toch, wellicht zonder het zelf te weten, het recht van persoonlijk onderzoek en waren zijne opvolgers dus vrij, om op godsdienstig gebied toe te laten en te verbieden, wat zij zelf wilden, geen wereldsche macht kon hun dit beletten!"

„Hendrik had dus verdient op 't schavot te sterven in plaats van Karel,? vraagt de jonge krijgsman met een zekere verwondering.

Hier volgden eenige oogenblikken van stilte. Gastheer en gast stonden hier in hunne meening zoo goed als lijnrecht tegenover elkander!

„Edele gastheer, zoo verbreekt de vreemdeling die onaangename stilte, mag ik u eens vragen, bij welke gevechten gij tegenwoordig zijt geweest?"

„Ik heb gestreden, was het antwoord, bij Morston-Moor, waar we den vijand een gevoelige nederlaag toebrachten; verder bij Roseby en bij Chester. Hier heb ik voor het laatst mijn zwaard gebruikt, naar ik meende, ter verdediging van ons koningshuis; doch laten we hier verder over zwijgen, om onaangenaamheden te voorkomen. Ik werd in dien strijd zwaar gewond en meende ieder oogenblik te zullen sterven, toen een jong krijgsman me opnam en me, na een gevaarlijken tocht langs de vijandelijke krijgslinie, in veiligheid bracht. Ik was niet in staat, om mijn redder mijnen dank te betuigen; ik drukte hem mijne hand en verloor toen het bewustzijn. Na langen tijd gedobberd te hebben tusschen leven en dood, herstelde ik. Mijne gezondheid was echter geschokt en nog treurend over het verlies mijner dierbare echtgenoote, trok ik me terug op mijn kasteel, om me geheel en al te wijden aan de opvoeding mijner eenige dochter. Ik heb niet kunnen achterhalen, wat het lot is geworden van den redder mijns levens; maar nooit zal ik den naam Edgar Glaswood vergeten; want hij is het, aan wien ik het danken moet, dat mijne dochter niet alléén op deze wereld achterbleef! Ook zij weet, wat zij aan Edgar Gloswood verschuldigd is; maar zij zoo min als ik heeft later nog iets van dien edelen krijgsman gehoord."

De vreemdeling had met stille aandacht geluisterd naar hetgeen zijn gastheer hem had medegedeeld; hij scheen zeer onder den indruk te wezen en staarde recht voor zich uit naar buiten. Opeens richt hij zich op van zijn zetel en wil zich gereed gaan maken om te vertrekken.

„Vriend, zoo zegt nu de grijze Graaf, de storm houdt aan; hoort gij den donder niet? Ziet gij niet, hoe de bliksemschichten nog steeds de lucht doorklieven? Neen, gij kunt niet heengaan! Breng den nacht bij mij door, dan kunt gij morgen uwe reis voortzetten!"

De onbekende gast wilde van de hem verleende gastvrijheid geen misbruik maken en stond er op, nog dienzelfden avond te vertrekken. Op het herhaaldelijk uitnoodigen echter en het uitdrukkelijk verlangen van den Graaf, besloot hij, den nacht op het kasteel door te brengen, om in den loop van den volgenden dag verder te reizen.

Na nog eenigen tijd met elkander te hebben gepraat en de verschillende Engelsche toestanden over en weer te hebben beoordeeld, belde de gastheer een zijner bedienden; deze bracht twee lichten; Graaf Ellislaw geleidde zijn gast zelf naar zijne kamer en nam onder een hartelijk „Tot morgen!" afscheid van hem.

(Wordt vervolgd).

Berichten uit de Kolonie.

Ons nieuw Kopje.

Bij het begin van onzen 30sten jaargang verschijnt onze courant met een nieuw kopje. Ook beginnen we thans als Feuilleton een boeienden historischen roman. Wij hopen, dat beide veranderingen ook bij onze lezers in den smaak zullen vallen. Wanneer onze lezerskring ons trouw blijft en het aantal onzer abonné's zich nog meer uitbreidt, kunnen wij nog méér andere verbeteringen toezeggen.

Inspectie.

A.s. Zondag vertrekt de Heer Gouverneur in gezelschap van den Heer Taale, adjudant en den Heer H. J. Cohen Henriquez, leider van de hoeden-industrie in onze kolonie naar Aruba tot het houden van een inspectiereis. Hr. Ms. *Zeeland* zal het gezelschap daarheen breugen.

A. s. Donderdag of Vrijdag worden de Heeren weer terug verwacht.

Garnizoen.

Aan den kommandant der troepen alhier, Kapt. van Baak, is het eereteeken voor 20 jaar officiersdienst toegekend.

Zandzuiger.

Heden morgen is alhier aangekomen met de *Prins Maurits* de Heer Weug, werkbaas-machinist van den zandzuiger, welke tegen het einde dezer maand hier verwacht wordt. Bij het proefstoomen in Nederland is gebleken, dat de zandzuiger ruim de gecontracteerde minimum-opbrengst van 180 à 190 kub. Meter zand en steenen per uur verwerkte.

Stoomwasscherij.

Binnenkort kunnen wij alhier de oprichting verwachten van een heel moderne stoomwasscherij. De Heeren H. P. de Vries en M. Villaroel zijn de ondernemers dezer praktische inrichting. De machines en een Amerikaansche mechanicus zijn al onderweg.

El Imparcial.

Onze oorlogsschepen.

Ll. Zondag bood de Commandant en de ètat major van Hr. Ms. *Zeeland* aan den Heer Gouverneur en de notabelen van ons eiland een 5 o'clock thea aan. Dinsdag d.a.v. verschafte [illegible] de Commandant en officieren [illegible]

[illegible] gehad. Op Nieuwjaarsdag kwam de Heer Dr. Henriquez met zijn auto van uit de Ooststraat langs de scholen der EE. Zuster van Pietermaai aanrijden. Van de zijde van Scharloo was de motortram in aantocht; doch de auto van Dr. Henriquez, den weg veilig achtend, reed door en stond, reeds midden op de rails, toen de tram in volle vaart kwam aanzetten en met de auto in botsing kwam. Persoonlijke ongelukken kwamen niet voor, doch de voorzijde van de auto en de wielen leden veel schade. De verordening op het rijden met auto's zal nu wel spoedig een wijziging ondergaan. Aanvulling is nu wel degelijk noodig gebleken.

Havenverbetering.

Onze Amerikaansche Consul de heer Elias H. Cheney werkt ijverig mede, om den goeden naam onzer haven wereldkundig te maken. In het *„New-York Maritime-Register"* van 4 December deelt ZEd. de voornaamste verbeteringen onzer haven mede, die op het program staan, zoals: de opruiming van het rif in het Schottegat, haven- en kustverlichting, de verbreeding van den havenmond tot 80 M. breed (niet 82 voet). Verder zegt de Heer Cheney: Maduro & Co., een der grootste Curaçaosche firmas, heeft besloten tot een reeds lang gewenschte onderneming, die Curaçao zal voorzien van een betere kade en van betere pakhuizen. Door ruiling en aankoop is deze firma in het bezit gekomen van het stuk grond, waar thans in het Schottegat het Gouvernements kruitmagazijn staat; daar ter plaatse zal zij een eerste klas kade aanleggen, voorloopig ter lengte van 600 voet, terwijl het water aldaar eene diepte moet hebben van 30 voet welke kade later zal verlengd worden tot 1500 voet.

Deze groote stap tot verbetering van het havenbedrijf in Curaçao is gedaan met het oog op de opening van het Panama-Kanaal.

Thans is Curaçao in het bezit van een nieuwen sleepboot, de *Pocahontas*. De boot is 40 voet lang en werkt met een Amerikaanschen gasolinemotor van 36 P. K.

Hij is op Curaçao vervaardigd voor rekening der eigenaren E. S. L. Maduro & Zn. Zij gebruiken hem voor hun eigen zaak, doch hij is ook beschikbaar voor algemeen gebruik.

Stroohoedenfabricage in Japan.

In verband met de wijziging der kleederdrachten in China zijn Europeesche strooheoden daar te lande zeer gewild geworden. Ook in dit artikel trachten nu de Japanners, volgens de *„Deutsche Japan Post"*, tot zaken te komen en de Chineesche markt van hunne producten te voorzien. De Japansche fabrieken, die tot dusver alleen de inheemsche strooheoden op tamelijk primitieve wijze vervaardigden, zijn nu genoodzaakt moderne machinerieën (*braiding machines*) aan te schaffen, welke thans een uitstekend invoerartikel voor Japan vormen. Men verzekert, dat minstens 30.000 van deze machines in Japan geplaatst zouden kunnen worden.

Handelsberichten.

Dankbetuiging.

In dank ontvangen van de Heeren Soublette en Zn. Hofphotographen alhier, een prachtig panorama in kleuren, van de geheele stad, zoowel Otrabanda als Willemstad, Scharloo en Pietermaai, genomen van boven af den hoogen Marconi-toren op het Riffort; en een gekleurde prentbriefkaart voorstellende het photographische atelier van dezelfde Heeren aan de havenzijde.

Ook een praktischen en sierlijken kalender van de *Curaçao Aerated Water Cy.*

Ontvangen van de Heeren Agenten der K.W.I.M. *Red D Line* R.M.S.P. i P.S.N.C. en *H. A. Line* nieuwe itineraria, inlichtingen, handbooks etc. etc. Hier voor onzen hartelijken dank. Volgens mededeeling van Mr. de Vries, Agent der K.W.I.M. zullen de 2 nieuwe schepen *Graaf Adolf van Nassau* en *Graaf Jan Nassau* vermoedelijk reeds in de maand Maart van Amsterdam uitvaren.

Alsmede van de firma Rivas, Fensohn & Co. de itineraria en tarieven van de *Royal Mail Steam Packet Co.* van de *Red D line*, en van de Compania Transatlantica te Barcelona.

Officieele berichten.

Aan den marechaussee 1ste klasse alhier C. E. Isenia, is tot verder herstel van gezondheid, twee maanden verlofsverlenging verleend.

Aan den veldwachter alhier A. Maduro is tot verder herstel van gezondheid veertien dagen verlof verleend.

De wd. Gouvernementsgeneeskundige op Bonaire A N. Barend is tot wederopzeggens gemachtigd om een cursus te openen tot het opleiden van vroedvrouwen op dat eiland.

Aan den 1ste Commies ten Ontvangerskantore alhier, W. A. C. Willemsen, is tot herstel van gezondheid, een verlof naar Nederland verleend.

De aan den Postdirecteur alhier H J Cohen Henriquez verleende verlofsverlenging ter verdere uitvoering van de hem verstrekte opdracht in het belang der hoedenindustrie, is met zes maanden verlengd.

De heer W A Jonckheer Jr. is tijdelijk werkzaam gesteld bij het Departement van Openbare Werken tot het verrichten van voorbereidende werkzaamheden in verband met de triangulatie en de topografische opname van de eilanden St Martin N G en St Eustatius.

De 2de Commies ter Administratie van financien J F Quast is overgeplaatst naar het kantoor van den Kolonialen Ontvanger alhier.

De medeeigenaar van de plantage St Jan en Savonet, gelegen respectievelijk in het 4e en 5e district alhier J W J v d L Schotborgh, is belast met het opsporen van misdaden en wanbedrijven, volgens onderscheidingen bij algemeene verordening gemaakt, voor zooveel aangaat de uitgestrektheid van bovengenoemde plantage.

Aan den marechaussee 2de klasse op Aruba G Schönherr is tot herstel van gezondheid veertien dagen verlof verleend.

Muziekuitvoering.

Morgen avond om 7½ uur muziek in het Park Wilhelmina.

Marktbericht van den Curacaoschen Handelsbond.

Van 3 Januari 1912.

AARDNOTEN (Pindas) per KG	0.22
ZOUT per vat van 130 K.G.........	f 0.80
DIVIDIVI per K,G........................	„ 0.05
ORANJESCHILLEN per KG. 1st kw.	„ 0.70
id. per KG. 2e kw.	„ 0.60
HUIDEN per K.G......................	„ 0.60
GEITENVELLEN per K.G...........	„ 1.15
WOL per K.G............................	„ 0.12
SCHAPENVELLEN per stuk.........	„ 0.50
BEENDEREN per K.G..................	„ 0.02
RECINUS-ZAAD per K.G.............	„ 0.05
STROOHOEDEN (hipijapa):	
Kwaliteit No, 1............per dozijn	„ 4.62½
„ „ 1 (gebleekt)„ „	„ 4.75
„ „ 2 „ „	„ 5.50
„ „ 3 „ „	„ —
„ „ 3 „ „	„ —
„ „ 4 „ „	„ 7.—
„ „ 5 „ „ OLA	„ —
„ „ 6 „ „	„ 10—
„ „ 7 „ „	„ 9—
„ „ 8 „ „ OLA	„ —
„ „ 9 „ „	„ 12.50
„ „ 10 „ „ OLA	„ 13,
„ „ 11 „ „	„ 15.
„ „ 12 „ „ OLA	„ 15
„ „ 13 „ „	„
„ „ 14 „ „ OLA	„
„ „ 15 „ „	„ 18
Stroohoeden (latai) Kwaliteit XX per dozijn f	

Ratten en Muizen.

Gedurende de laatste 8 dagen werden in het fiscalaat aangebracht en door middel van petroleum verdelgd

183 ratten

124 muizen.

Nederland.

De juiste Verhouding.

De Regeering heeft haar antwoord ingezonden op het verslag betreffende de Algemeene Beschouwingen der Staats-begrooting. Het hoofd: *De Openbare School*, luidt aldus:

De bedoeling van den minister van Binnenlandsche Zaken ten opzichte van de openbare school laat zich aldus resumeeren: Het is beter, dat de scholen worden opgericht en in stand gehouden door de deskundigen, belangstellenden en onmiddellijk belanghebbenden in de maatschappij, dan door de overheid, zij het ook dat de overheid steunend en tot op zekere hoogte regelend moet optreden. Hoe meer dus de maatschappij zich van hare roeping bewust betoont en hare kracht openbaart, des te meer treedt de overheid op den achtergrond.

Het is dus een heugelijk verschijnsel, wanneer de maatschappij hare taak zóó goed vervult, dat de openbare school geheel overbodig wordt. Van opzettelijke benadeeling der openbare school is dan ook geen sprake. Voor zoover de maatschappij te kort schiet heeft z.i. de overheid in de behoefte aan onderwijs te voorzien en de minister is zich er van bewust, dat hij steeds voor zooveel dit van hem afhangt, aan art. 192 der Grondwet en aan de lageronderwijswet eene loyale uitvoering heeft gegeven.

Uit de naburige Republieken.

De Verlichting van het Panama-Kanaal.

Een der meest belangrijke technische problemen bij de opening van het Panama-kanaal is de verlichting van het vaarwater, zoodat de schepen ook des nachts hun vaart door het kanaal kunnen voortzetten.

De Amerikaansche ingenieurs hebben volgens de *„Engineering Times"* dit vraagstuk door een heel interessante nieuwe uitvinding tot een goede oplossing gebracht. De ingang en ook de vaargeul over het Gatum-meer (een onderdeel van het kanaal) zal des nachts door een dubbele rij van 60 groote lichtboeien worden afgebakend. Het opmerkelijke nu van deze boeien bestaat hierin, dat het zeer ver dragende schitterlicht op deze boeien geheel automatisch wordt aangestoken en wèl door het ondergaan der zon. De zonnestralen werken op een klep, die bij het opgaan der zon dat schitterlicht automatisch uitdooft en bij het begin der duisternis van zelf weer aansteekt. De klep, waardoor zulks bereikt wordt, bestaat namelijk uit een glazen cilinder, waarin zich binnen in 4 metalen schijven bevinden. De middelste schijf is met roet bedekt, die dus de zonnestralen opzuigt, terwijl de drie andere schijven blank gepolijst zijn, die dus de stralen der zon terugkaatsen Door de inwerking — van het zonlicht zet zich dus de donkere middelste schijf méér uit dan de drie anderen, en deze meerdere uitzetting is voldoende, om een klep te openen of te sluiten. Die klep echter opent en sluit de toevoer van het acetyleengas tot den lichtbrander. Binnen in de boei is bovendien een automatische ontsteker aangebracht, die het acetyleengas bij het openen der klep onmiddelijk ontsteekt.

Overdag wordt door de uitzetting van de middelste metalen plaat (door middel der zonnestralen) die klep en dus ook de gastoevoer afgesloten, het licht van de boei dooft dus ook van zelf weer uit.

Havenwerken te Panama.

Het plan bestaat om bij den ingang van het kanaal van de zijden van den Atlantischen Oceaan en de Stille Zuidzee de volgende werken uit te voeren:

De havenhoofden voor het gebruik van den handel te Balboa zullen worden aangelegd onder rechte hoeken met de as van het kanaal en hunne uiteinden zullen ongeveer 2650 voet van het midden van het kanaal verwijderd zijn. Ze zullen 1000 voet lang en 200 voet breed zijn met tusschenruimten van 300 voet, en met landingsplaatsen voor kleine vaartuigen aan het einde van iedere tusschenruimte over de geheele breedte tusschen de hoofden. Voor het begin zal men den aanleg van slechts één hoofd ondernemen. De oude fransche stalen steiger zal vooralsnog behouden blijven voor den handel.

Twee steigers en één hoofd zijn in aanbouw te Cristobal achter een havendam en stroombreker, aangelegd van de kust uit in de richting naar de vaargeul van het kanaal en evenwijdig met de grenslijn tusschen de Canal Zone en de wateren van Panama. Over deze landingsplaatsen alsmede de zich daar bevindende gebouwen met toebehooren voor het laden en lossen is in dit blad een artikel gepubliceerd (16 Nov. bldz. 170). Voor het begin zullen deze steigers voldoende moeten zijn voor den spoorweg van Panama, maar mocht er, na het afwerken van het kanaal, genoeg verkeer zijn om zulks te rechtvaardigen, dan zullen er nog vier havenhoofden, ieder ongeveer 1000 voet lang en 200 voet breed met tusschenruimten van 300 voet, worden aangelegd.

Het groote droogdok zal zich bevinden te Balboa en zal ruim genoeg zijn om ieder schip op te nemen, dat de sluizen van het kanaal kan passeeren. Het zal een bruikbare lengte hebben van 1000 voet, een diepte van 35 voet bij de gemiddelde stand der zee, en een ingangswijdte van 110 voet. De ingang zal gesloten worden door deuren die hoeken vormen van 45°, evenals die welke in de sluizen gebruikt worden. Het droogdok zal een bodem hebben van rots, en zijn zijden zullen voorzien worden met beton. Tot zijn uitrusting zal behooren een locomotiefkraan van 40 ton, met een travel aan beide zijden.

Voor schepen van kleiner type zal te Balboa een hulp-droogdok gebouwd worden, in plaats van de zeespoorlijn, die men eerst van plan was aan te leggen. Het zal een bruikbare lengte hebben van 350 voet, een ingangswijdte van 71 voet en een diepte boven de kiel van 13¾ voet bij den gemiddelden stand der zee. Het zal voorzien zijn van een drijvend caisson. De 40 tons locomotief-kraan van het groote droogdok zal ook voor dit dok gebezigd worden. Het werk om de noodige ruimte te verschaffen voor deze droogdokken zoowel als voor de nieuwe winkels, is reeds aan den gang en vereischt een weggraving van 300.000 kubiek yards van de noordwestzijde van Sosa Hill.

Het uitgegraven materiaal wordt gebruikt om de plaats op te hoogen, bestemd voor winkels en den eindsteiger.

Aan de zijde van den Atlantischen Oceaan wil men het oude fransche droogdok te Mount Hope behouden, dat een lengte heeft van 300 voet, een ingangswijdte van 50 voet en een diepte boven de kiel van 13 voet bij gemiddelden stand der zee. De commissie, belast met het onderzoeken der plannen voor het dok, was van meening, dat het voor den handel niet noodig was te Cristobal een dok te bouwen, ruim genoeg voor groote schepen, dewijl nu toch een droogdok wordt gebouwd te Balboa, waarheen ieder groot schip van de Atlantische zijde zou kunnen gebracht worden, als het eenige herstelling mocht blijken noodig te hebben.

[*Shipping Illustrated.*]

CHILI.

Een aantal Engelsche kapitalisten heeft aan de regeering van Chili aangeboden, om, met hare hulp, een „Anglo-Chilian Navigation-Company" te vormen. Zij willen in het begin van dit jaar zes stoomschepen in gebruik nemen voor een geregelde verbinding tusschen Europa, Australië, Japan en eenige andere landen, zoo het Gouvernement van Chili een subsidie toestaat van 1¼ millioen pond sterling.

Venezuela.

The United Fruit Company heeft op verschillende plaatsen in Venezuela onderzocht naar de mogelijkheid, om aldaar bananen-cultuur te beginnen. Maar al de plaatsen zijn zóó gelegen, dat de besproeiing zeer lastig te verrichten of de te verwachten oogst te gering is, om daarvoor de verschillende plaatsen voor schepen toegankelijk te maken.

(*Shipping Illustrated*)

Generaal Castro.

Uit Madrid wordt bericht dat Generaal Castro, uit Teneriffe naar Southampton onder den naam van Quintero was vertrokken met bestemming naar Hamburg, doch te Antwerpen aan wal is gegaan en van deze laatste stad kort daarop is verdwenen, zonder eenige kennis te geven van zijn verdere bestemming. Daarna werd gewaagd van zijn aankomst te Parijs, doch dit bericht is niet bevestigd.

Vermoed wordt dat zijne tegenwoordige bewegingen in verband staan met voorbereid wordende gebeurtenissen in Venezuela.

Een ander bericht meldt dat hij ziek schijnt te zijn, en aan boord van het schip zijn kajuit niet verliet, en niemand ontving.

Een ander telegram uit Parijs 13 Dec, in de New Yorker bladen opgenomen, meldt het volgende:

Men verzekert dat Castro in onderhandeling is met zekere financieelemaatschappijen — echter geen fransche — met het doel gelden te verkrijgen, die hem in staat zullen stellen een nieuwe poging te wagen om op nieuw in het bezit van het presidentschap te komen.

O. C.

INGEZONDEN MEDEDEELINGEN

Como se ha pretendido por algunos industriales recomendar el aceite de petroleo como un sustituto del aceite de hígado de bacalao, debemos advertir por el bien de los mismos enfermos, que el aceite de petroleo es una substancia mineral, que si se usa internamente es expelida íntegra por las evacuaciones intestinales, causando á la larga inflamación de las vías digestivas.

Rond den Balkan-oorlog.

DUITSCHLAND.

Op den 21sten November nam de Oostenrijksche troonopvolger, Aartshertog Frans Ferdinand, als gast van den Duitschen keizer deel aan een jachtpartij te Springe.

In de tegenwoordige kritieke omstandigheden, wordt aan dit bezoek van zelf een groote politieke beteekenis gehecht. Toen er in 1908 een groote spanning heerschte tusschen Oostenrijk-Hongarije en Rusland, had er eveneens een samenkomst plaats tusschen den Duitschen keizer en aartshertog Frans Ferdinand. Dat ook zooveel politieke en militaire hoofd-personen dezen keer aan deze jacht deelnamen, bevestigt het vermoeden van het groote gewicht dezer schijnbare gemoedelijke samenkomst.

Aartshertog Frans Ferdinand heeft er steeds groote waarde aan gehecht, op een goeden vriendschappelijken voet met Keizer Wilhelm te staan. Sedert dat jaar 1908 is nog geen jaar voorbij gegaan, waarin deze twee vorstelijke personen hetzij te water of te land niet te zamen kwamen.

Ook de ontmoeting in de vorige maand bevestigt niet alleen de traditie, doch beteekent ook voor geheel Europa, dat er een innige solidariteit bestaat tusschen beide Staten. Bismark heeft het reeds indertijd gezegd, dat de duurzaamheid van den bond tusschen deze beide staten ligt in de gemeenschappelijke belangen van beiden, en in het uur des gevaars wordt dit woord nu weer bevestigd. De vaste eenheid tusschen Oostenrijk-Hongarije en Duitschland is volgens de algemeene opvatting in deze dagen de beste waarborg voor het behoud van den Europeeschen vrede. Voor die eenheid levert, onder de tegenwoordige omstandigheden, het bezoek van den aartshertog bij den Duitschen keizer het beste bewijs en daarom is het van zulk een groote vèr strekkende beteekenis.

Den volgenden dag bracht de Chef van den generalen staf van Oostenrijk, veldmaarschalk von Schemua een bezoek aan Berlijn, waar hij met den Chef van den Duitschen generalen staf, Generaal von Moltke een langdurige conferentie hield. Het behoeft geen verder betoog, dat door deze beide bezoeken de betrekkingen en het gezamelijk optreden dezer twee groote mogendheden nog inniger is geworden.

Den 2 December heeft de rijks-kanselier von Bethman-Hollweg in den Rijksdag de buitenlandsche politiek besproken. Vooral het aandeel van Duitschland in de oplossing van den vrede in de Balkan-Staten trok bijzonder de aandacht.

Duitschland heeft geen direct politiek belang in den Balkan, is daarentegen wel degelijk op economisch gebied daarbij betrokken en derhalve ook geroepen aan de nieuwe regeling van den toestand mede te werken.

Wanneer het tegen alle verwachting in toch mocht gebeuren, dat een der verbonden mogendheden (Oostenrijk ?), bij het laten gelden zijner belangen, zou worden aangevallen, dan is Duitschland, als trouwe bondgenoot, vast besloten aan zijn zijde te staan en te strijden tot verdediging van zijn eigen belangen, tot waarborg van zijn eigen toekomst. De regeering is overtuigd, door het geheele volk gesteund te worden. Geen der groote mogendheden denkt aan uitbreiding van grondgebied.

Met uitzondering der socialisten verklaarden zich alle partijen, ofschoon in enkele vragen van elkander afwijkend, zich eens met de regeeringspolitiek in zake den Balkan.

Later nog vulde de Staatssecretaris Kiderlen-Wächter het vorige gezegde van den rijkskanselier aan. Met Rusland leven wij en wenschen wij ook verder in vrede en vriendschap te leven.

Gedurende den Balkan-crisis is de verhouding tot Engeland bijzonder vertrouwelijk geweest, en deze gelukkige gezindheid heeft veel bijgedragen tot de goede verstandhouding der groote mogendheden.

Oostenrijk-Hongarije.

De Regeering der Donau-Monarchie gaat met een opmerkelijke gerustheid voort haar belang in het conflict met Servië te verdedigen. Er heerscht in het land zelf een oorlogszuchtige stemming tengevolge der uitdagende houding van Servië. Het meest heeft daartoe nog bij gedragen het optreden van Servië in strijd met het volkenrecht in de zaak van den consul Prochaska in Pris rend, over wiens verblijfplaats men langen tijd in het onzekere verkeerde, en over wiens lotgevallen gedurende al dien tijd nog bijna niets is bekend geworden. Eerst na scherpe vertoogen heeft Servië eindelijk toegestaan aan den oostenrijkschen consul Edl een onderzoek naar de verblijfplaats van zijn collega in te stellen. Ook de kwestie van de zeehaven aan de Adriatische zee in Albanië blijft nog onveranderd gehandhaafd. In Weenen is men van oordeel, dat het hardnekkig vasthouden der Serviërs aan hun overdreven eischen alleen het gevolg is van het geheim stoken van Russische zijde.

Zooals van zelf spreekt, heeft de redevoering van den rijkskanselier in den Duitschen Rijksdag een uitstekenden indruk gemaakt, zoodat men steunend op deze toezegging van Duitschland, met meer vertrouwen een vredelievend oplossing van het geschil met Servië tegemoet ziet, vooral nu ook Rusland te kennen heeft gegeven dat zij geen plan heeft de eischen van Servië te ondersteunen. De diplomatie te Weenen treedt tegenover Servië met groote beslistheid op, hetgeen niet zonder uitwerking blijft; van den anderen kant toont Oostenrijk, dat zijn woorden ernstig gemeend zijn door grootsche krijgstoerustingen. Over al deze maatregelen tot voorbereiding voor den oorlog ligt overigens de sluier van geheimzinnigheid, daar de regeering alle berichten over de mobiliseering der troepen enz. volgens de wet verboden heeft. De generaal inspecteur van het leger von Hoetzendorf is naar de Rumeensche hoofdstad Bukarest vertrokken en dáár door vorst en volk schitterend ontvangen. Het doel van het bezoek gold niet enkel een schrijven van Keizer Frans Josef over te brengen, doch teveus een conferentie te houden met den Chef van den generalen staf van Rumenië.

Alhoewel Oostenrijk dus zich op allegebeurlijkheden voorbereid houdt, zijn er toch verscheidene kenteekenen, die op eenige opluchting wijzen. De consul Prochaska over wien men zoolang in het onzekere verkeerde, is eindelijk te Uesküb aangekomen, zoodat de geruchten dat hij zou vermoord was geworden, gelukkig niet bewaarheid zijn. Toch zijn er nog heel wat onaangename onthullingen te verwachten, wanneer het uitvoerig relaas over zijn wedervaren zal bekend worden.

DE BALKAN-STATEN.

Op het tooneel van den oorlog is de strijd tijdelijk geschorst. De Bulgaren zijn door de geweldige krachtsinspanning, de ontzettende verliezen en ziekten danig verzwakt, en kunnen over geen noemenswaardige reserve meer beschikken. Bij dat al is het hun niet gelukt, de door de Turken dapper verdedigde Tschaschaldschalinie te verbreken. Op sommige punten hebben zij zelfs het veld moeten ruimen. Ook Adrianopel is nog steeds niet ingenomen en de Montenegrijnen doen nog steeds vergeefsche pogingen om Skutari te veroveren. Alleen Servië heeft met de inneming van Monastir een belangrijk succes gehad, ofschoon de eerste berichten hieromtrent geweldig overdreven zijn gebleken. Onder al deze omstandigheden is ook bij de verbonden Balkan-Staten het verlangen naar het einde van den oorlog sterk toegenomen. De meer dan overdreven en daarom onaanneemelijke voorwaarden, die bij het begin der vredesonderhandelingen door hen gesteld werden, moet men meer beschouwen als een gewone uiting van de Oostersche wijze van koopmanschap. Zij laten gaarne wat afdingen, om toch altijd nog een zoete winst te kunnen behalen. Reeds nu echter treden al tal van tegenstrijdige en ijverzuchtige belangen op den voorgrond onder de verbonden broeders en wanneer het op verdeeling van den buit aankomt, kan de eenheid dezer vier staten, waarbij nu ook Rumenië zijn eischen gaat voegen, nog een harde proef door te staan krijgen.

Tot nu toe blijven de groote mogendheden nog rustige toeschouwers, doch bij het einde van den oorlog en zoodra de beslissende vredesvoorwaarden zullen gesteld worden, kunnen de zaken nog van zulk een ingewikkelden aard worden, dat de definitieve regeling omtrent bezit en rechtsverhoudingen zonder inmenging der groote mogendheden wel niet mogelijk zal zijn.

Het laatste woord in deze zal Europa moeten spreken.

RUSLAND.

In de hooge kringen van het Czarenrijk, die de leiding in handen hebben, is men voorloopig nog niet oorlogszuchtig gestemd. Ook valt er evenmin te twijfelen aan den oprechten wil van Ssasonow, om niet op een europeeschen oorlog aan te sturen, te minder daar Rusland voor het oogenblik in het verre oosten van Azië de handen nog meer dan vol heeft. De vraag is alleen maar, of de invloed van Ssasonow bij den Czaar op den duur het winnen zal van het drijven der chauvinistische partij.

Nieuwjaars Advertentie.

Alle heil en zegen in 1913 aan mijn Eerw. Confraters, vrienden en kenissen.

Rincón, — Bonaire

Pastoor BURGERS.

Bekendmaking.

Ter voldoening aan art. 4 sub. 1o. der keur, houdende regeling van het verkeer op de wegen in verband met het gebruik van motorrijtuigen (P. B. 1912 No. 59), wordt bekend gemaakt, dat het nummer daarbij bedoeld moet bestaan uit cijfers van 13 c.M. lengte en 5 c.M. breedte met een tusschenruimte van 2 c.M.; dat de kleur dier cijfers moet zijn wit, dat het nummer op of aan het voorvlak en onder op of aan het achtervlak van het motorrijtuig op een zwart veld aangebracht moet worden, terwijl het eene nummer door de lantaarn, bedoeld bij den aanvang van art. 14, en het andere door die bedoeld aan het slot er van, verlicht moeten worden.

Curaçao, den 27n. Dec. 1912

De Procureur-generaal,

J. B. GORSIRA.

BEKENDMAKING.

Cooperatieve Vereeniging en Nijverheid.

Aangezien de ambtstermijn van onzen Gerant met den 1sten Januari e. k. zal verloopen, brengt de Vereeniging ter kennis van hare handelsbetrekkenen en van het publiek in het Algemeen dat op genoemden datum de Heer

J. C. de Pool,

opnieuw als Beheerder zal optreden, maar dan als Gerant van ons winkelmagazijn in de Breedestraat Punda No. 25 terwijl ons winkelmagazijn in de Breedestraat Overzijde No. 92 en 94 van af dienzelfden datum door het Bestuur der Vereeniging zal worden beheerd. Van af den 17n dezer zal als Firmant der Vereeniging optreden

CH. V. LIEDER

Afgevaardigde van het Bestuur.

HAVEN-NIEUWS.

VAN 28 DEC. — 11 JAN.

Schip	Kapitein	Aankomst	van	Vertrek	naar
Pr. Fr. Hendrik	H J v d Goot	29 Dec.	New-York	30 Dec.	Amsterdam
Venezuela	J Montero	28 „	Maracaibo	28 „	La Guayra
Venezuela	„	31 „	La Guayra	31 „	Maracaibo
Philadelphia	H Highborn	31 „	La Guayra	1 Januari	New-York
Merida	A Johanson	1 Januari	Maracaibo	1 „	Maracaibo
Prins Maurits	P Koningstein	4 „	Amsterdam	5 „	New-York
Zulia	S S Morris	4 „	New-York	4 „	Maracaibo
Venezuela	J Montero	4 „	Maracaibo	4 „	La Guayra
Venezuela	J Montero	7 „	La Guayra	7 „	Maracaibo
Merida	A Johans on	6 „	Maracaibo	6 „	La Guayra
Merida	A Johanson	8 „	La Guayra	9 „	Maracaibo
Zulla	S S Morris	9 „	Maracaibo	9 „	New-York
Caracas	Furst	9 „	New-York	9 „	La Guayra
Venezuela	J Montero	11 „	New-York	11 „	Amsterdam
Pr. Willem III	C v Baaren	12 „	Maracaibo	13 „	La Guayra
La Plata	W Spangerberg	2 Januari	Pto Colombia	3 Januari	Hamburg
Cittá de Torino	Poggi	24 Dec.	Genova	24 Dec.	Colon
Albanian	E Browne	28 „	Liverpool	28 „	Texas City
Louisianian	Mercer	5 Januari	Liverpool	5 Januari	Santa Marta
Virginia	R Hoghfeld	5 „	Hamburg	6 „	Hamburg
Cittá di Torino	A Poggi	6 „	Colón	6 „	Génova

Schoeners.	Aankomst.	van	Schoeners.	Vertrek	naar
Marg. Sofia C	29 December	Rio Hacha	*Maracaibo*	28 Dec	Maracaibo
Sofia H	29 „	Bonaire	*Sofia*	30 „	Bonaire
Camia H	30 „	Vela de Coro			
Olinda H	30 „	Barahona			
Diana V	31 „	Maracaibo			
Saeta V	31 „	Barbados			
Dinorah D	31 „	S Domingo			

Vandaag 4 Jan. vertrekt H M **ZEELAND** naar Aruba.
Vermoedelijk vertrekt op 4 Jan. ook de Duitsche Kruiser **VICTORIA LOUISE**.